

VERENHYTYMISTÄ EDISTÄVIEN UUSIEN LÄÄKKEIDEN KLIININEN KÄYTTÖ

Lasse Myllylahti, L Niemi-Murola, S Hiippala, S Liuhanen, R Suojaranta-Ylinen
HYKS, ATEK, Helsinki

Tutkimuksen tarkoitus

Markkinoille on viime vuosina tullut myös useita uusia veren hyytymistä edistäviä lääkkeitä, jotka on erotettu jääplasmasta (1-3). Näiden valmistaiden kulutus Meilahdessa on lähes kolminkertaistunut vuoden 2011 aikana. Massiivisia verensiirtoja tarvitsevien potilaiden lukumäärän kasvu ei selitä tätä kehitystä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millä indikaatioilla ja millaisille potilaille näitä kalliita lääkkeitä käytetään.

Aineisto

Tutkimuksen aineisto koostuu kalliita lääkkeitä (Haemocompletan®, Riastap®, Haemate®, NovoSeven®, Fibrogammin®) saaneista potilaista, joiden tiedot on haettu leikkausosaston Picis-tietojärjestelmästä (n= 112).

Menetelmät

Potilaiden perioperatiivisen jakson tiedot (leikkaustyyppi, vuotomäärä, annetut lääkkeet, laboratoriotulokset) haettiin Intensiumista. WebLabista haettiin potilaiden perioperatiiviset hyytymistutkimukset.

Tulokset

Tutkimusaineiston potilaista 64 on miehiä ja 28 naisia. Potilaat olivat keskimäärin 60-vuotiaita (19-94 v) ja leikkauksiin liittyi keskimäärin 4750 ml:n (0-28000 ml) perioperatiivinen vuoto. 40% tapauksista leikkausvuoto oli yli 5000ml.

Tutkimuksessa seurattavia lääkkeitä käytettiin yleisimmin päivystyksenä tehdyissä sydän- ja verisuonileikkauksissa (n=38), elinsiirroissa (n=27) sekä päivystyksellisissä vatsaelinkirurgian leikkauksissa (n=13). Muissa yhteyksissä lääkkeitä

määrättiin yhteensä 14 potilaalle.

Potilaista 77 oli saanut vain yhtä lääkettä, 11 potilasta kahta lääkettä, kolme potilasta kolmea lääkettä ja yksi potilas neljää lääkettä.

Haemocompletan® 78 potilasta (annos keskimäärin 3,38 g) sai Fibrogammin® 13 potilasta (mean 2612 IU, Haemate® 10 potilasta (1777,8 IU), NovoSeven® 9 potilasta (mean 215175 IU) 8 potilasta (mean 2 g), ja Riastap® 3 potilasta (mean 3,67 g). Elinsiirtoleikkauksiin tulevien potilaiden kohdalla preoperatiivinen hyytymisstatus oli aina selvitetty ennen leikkauksen alkua. Perioperatiivisia hyytymistekijätutkimuksia on myös tehty lähes kaikissa tapauksissa, mutta usein varsin yleisluontoisesti. (P-TT, P-INR)

Johtopäätökset

Uusia veren hyytymistä edistäviä lääkkeitä on käytetty Meilahden sairaalassa vuoden 2011 aikana pääsääntöisesti vaativissa päivystyksellisissä pehmytkudoskirurgisissa operaatioissa sekä runsaasti myös elinsiirtojen yhteydessä. Potilaat ovat olleet varsin iäkkäitä ja yleiskunnoltaan monesti heikkoja. Kiireellisissä päivystysleikkauksissa preoperatiivinen laaja hyytymistekijäkartoitus on ollut harvinaisempaa. Leikkauksen aikana tapahtuvissa vuototilanteissa ole aikaa jäädä odottamaan laboratoriotulosten valmistumista, mikä lisää huolellisen preoperatiivisen tilanteen selvittämisen tarkeyttä. ■

Viitteet

1. Duodecim 2004; 120: 893-901
2. Duodecim 2012; 128: 707-18.
3. Duodecim 2012; 128: 753-7.